

Han vilde faae ved, at Fæstetvængen faldt bort, en Aet som den, der Haves over gammel Hovedgaardssjord. Det har været min Tro, at denne Bestemmelse fra den anden Side vilde forsone dem, der maatte mene, at det var urigtigt at beholde Terminen 20. Aar i § 1, idet man derigjennem aabnede en Leilighed, for Jorddrotten til at kunne faae en mere udvidet Brugs- og Andenselsret i det Hele taget over en Deel af de Fæstegaarde, som han satte særlig Ppris paa, end han ellers vilde faae ved at kjøbe en Gaard, om ogsaa de 20. Aar i § 1 faldt bort. Jeg vil derfor bede det ærede Thing, og navnlig de Medlemmer, som sidst stemte imod at lade Bestemmelsen, om de 20. Aar i § 1 gaae ud, om nu at ville stemme for, at § 14 bliver staende, thi disse to Bestemmelser hænge efter min Mening saaledes sammen, at dersom man holder paa de 20. Aar og skyder § 14 ud, er jeg bange for, at man paa et andet Sted skal udtjude denne Stilling som en saadan, at man opgiver Haabet om at komme igjennem med Loven; men det troer jeg ikke, man bør. Jeg skal for mit Vedkommende være fuldkommen villig til at foreslaae og stemme for, at § 14 gaaer ud, dersom vi skulde komme til, hvad der kunde være Tale om, at ophæve Bestemmelsen, om de 20. Aar i § 1. Komme vi dertil, mener jeg, at vi ogsaa bør opgive § 14, men indtil da er det min bestemte Mening, at man ikke handler rigtigt eller klogt ved at udstjude § 14.

Krabbe: Den ærede Ordfører betegnede de Bestemmelser, der her omhandles, som dem, der nærmest vedrøre Jorddrottens Forhold til den Afsløsning, man vil have. De kunne i Virkeligheden betegnes saaledes, men fordi man siger, at Jorddrottens Rettigheder ere neblagte heri, er det dermed ingenlunde givet, hvilken Stilling man skal indtage dertil, og navnlig kan det hele Raisonnement, som den ærede Ordfører gjør gjældende, ikke strække til for mig. Det, der for mig er Opgaven ved enhver Afsløsningslov, og uden hvilket en saadan i mine Dine ikke er meget værd, ja under visse Omstændigheder slet Intet er værd, er, at Fæstestederne gaae over til Selveiendom

til de Familier, som have dem i Fæste. Gaae de i nogen betydelig Grad udenfor dem, bliver Loven meget lidet og grumme let slet Intet værd for mig. Jeg gaaer ud fra den Betragtning, at Lovgivningsmagtens Interesse ved at ordne dette Forhold er at bringe Fæstegaardene til Selveiendom for de Familier, som have dem i Besiddelse, men ikke for nogen Anden, og det, som allermindst er Opgaven, er at bringe disse Gaarde til Selveiendomi eller fri Eiendom for Jorddrotten. Man skal ganske vist ikke gjøre det complet umuligt for Jorddrotten at kunne erhverve Bondejord til Eiendom, men det er Noget, man ingenlunde skal begunstige, medens der dog blandt de Bestemmelser, som findes i dette Uffnit er to meget vigtige, som i væsentlig Grad begunstige Bondeeidendommens Overgang til fri Eiendom for Jorddrotten, hvilket efter min Mening ikke kan ligge i Lovgivningsmagtens Formaal. Disse to Bestemmelser findes i §§ 9 og 14. Vi, der mene, at § 9 skal gaae ud, have dog været saa heldige at see, at denne Paragraph har fundet Misbilligelse fra alle Sider, fra Stemmer udenfor Rigsdagen, fra saavidt jeg har mærket, de fleste af Rigsdagens Medlemmer og fra den høitærede Minister i hans Samraad med Udvalget, hvorfor jeg troer, at denne § 9 ganske rigtig kan lægges tilside som en, der ikke har Udseende til at gaae igjennem i Loven. Den vilde, hvis den skulde blive staende, tilspise Loven en saa farlig Bestemmelse, at jeg paa Grund af den vilde sige, at denne Lov Intet var værd. Den anden vigtige Bestemmelse er Lovens § 14. Den gaaer som bekjendt ud paa at give Godseieren den samme Aet, som han ved frivillig Afhændelse til Fæstere eller hans Familie har til at udtage hver 10de Gaard, ogsaa da, naar der ved Auction afhændes 9 Gaarde til Fæstere eller deres Efterladte. Den Løstegang, der har bragt Lovgivningsmagten til at indsætte en saadan Bestemmelse i Loven af 19de Februar 1861, er imidlertid heel forskjellig fra den, der skulde bevæge til at indsætte Bestemmelsen her. I Loven af 1861 er den bleven indsat som en Belønning for Godseieren, fordi han frivillig afhænder Bondegaarde til Fæstere eller deres Efterladte;